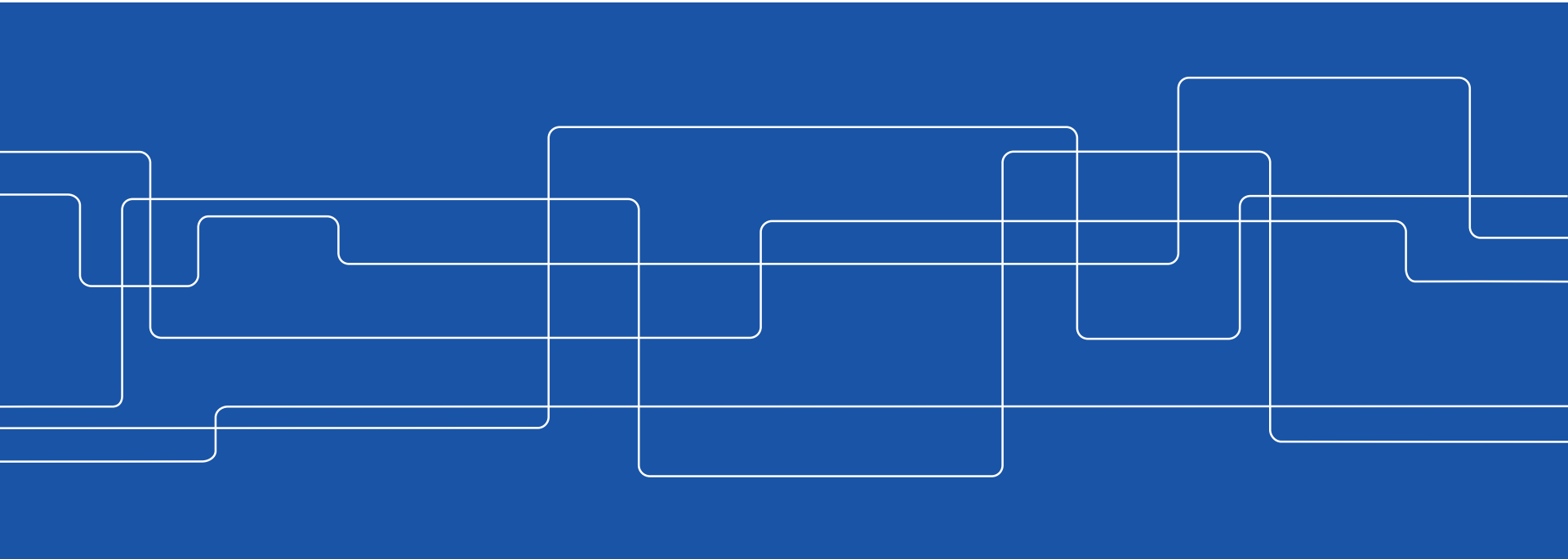

Ett parallellspråkigt KTH för internationalisering och samverkan

Viggo Kann, KTH:s språkkommitté
Linus Salö, språkforskare vid KTH

KTH:s språkkommitté KTH's Language Committee

- ansvarar för implementeringen av KTH:s språkpolicy i verksamheten
- ger råd i språkliga frågor av generell art
- is responsible for the implementation of KTH's Language Policy in the activities at KTH
- provides advice on language issues of a general nature

www.kth.se/social/group/sprakkommitten

Parallelspråkighet

Samtidig
användning av flera
språk inom ett eller
flera områden

Parallel language use

Concurrent use of
several languages
within one or more
areas

Svensk-engelskt parallellspråkiga områden enligt KTH:s språkpolicy

- Viktiga strategiska och rättsligt bindande dokument
- Informationstexter på webben
- Teknisk utrustning och webbaserade plattformar för undervisningen
- Sammanfattningar i avhandlingar och examensarbeten
- Fackspråk inklusive KTH-språket
- Fackspråkskompetens hos civilingenjörer och arkitekter
- Tillsvidareanställdas språkförståelse

ur KTH:s språkpolicy

Genom att skapa goda möjligheter för anställda och studenter att kunna uttrycka sig på såväl svenska som engelska inom teknik och naturvetenskap kommer KTH att kunna bidra till internationalisering...

ur KTH:s språkpolicy

...genom

- effektivare inlärning och kommunikation,
- större förståelse för teknik och naturvetenskap i samhället,
- mer positiv bild hos lärare och skolungdom,
- bättre möjligheter för forskare att delta i samhällsdebatten samt
- bättre möjligheter att utnyttja forskningsrön i samhället.

Språkkommitténs förslag till målbilder om internationalisering och synlighet

KTH ska genomsyras av god kommunikation och flerspråkighet för att främja en internationell miljö.

Den externa kommunikationen ska ske mottagaranpassat och med klart språk.

Parallelspråk i exjobbssrapporterna ökar synligheten

Abstract på engelska och svensk sammanfattning

Sökord på både engelska och svenska

Ovanstående inlagt i Diva gör exjobben sökbara i Google både på svenska och engelska

Både synligheten och tillgängligheten ökar

Ett parallellspråkigt KTH för internationalisering och samverkan

Linus Salö

Avdelningen för historiska studier av teknik, vetenskap och miljö, KTH

Tre värdeladdade glosor (och paroller):
Internationalisering, parallellspråkighet, samverkan

Använd mer
engelska för
internationaliseringen!

(Tony Grist, Wikipedia)

Använd mer
svenska för
samverkan!?

Tre värdeladdade glosor (och paroller):
Internationalisering, parallelspråkighet, samverkan

Använd mer
engelska för
international-
aliseringen!

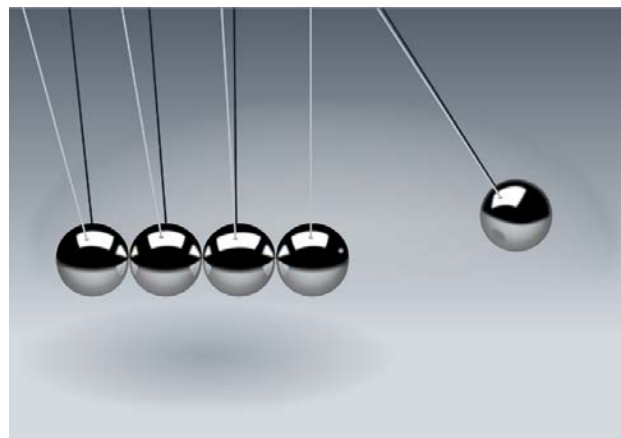

(Tony Grist, Wikipedia)

Använd mer
svenska för
samverkan!?

Idéer som pendlar, kommer och går – ibland i motsättning med varandra?

- Gustav II Adolf uppmanade Uppsalaprofessorerna att “vända alla vetenskaperna på vårt modersmål” (Lindberg 1984, 34) – sedan dess har vi pendlat mellan nationaliserande och avnationaliserande ideal för vetenskapen
- Har 1700-talets starka nyttotänkande kring forskning återuppstått i dagens samverkanssträvan?
- Kan målet om att värna svenskan, nå ut i stugorna m.m. kombineras med ökad internationell publicering, mer engelskspråkig undervisning m.m.?

25 års utvecklingar – två jämlöpande spår

1. Svensk högskole- och forskningspolitik:

- “Internationalisering” som ledord för bättre kvalitet i både undervisning och forskning – mer sentida trend: mäta, ranka, skapa incitament, fördela medel
- Några sätt att internationalisera: mer undervisning på engelska, mer engelskspråkig publicering, mer internationell rekrytering

----->

2. Svensk språkpolitik:

- Svenskan som hotad, engelska som hot – hur upprätthåller vi ett kulturspråk?
- Fokus på negativa konsekvenser för svenskan, det offentliga samtalet, demokratin m.m.
- Diskussionen ofta alarmistisk och överdriven, ibland nästan domedagsmässig
- Men några konstruktiva resultat: parallellspråkighet som kompromiss

Internationalisering

- Utredningar, diskussioner m.m. säger – typiskt sett – inte så mycket om språk, vilket språkfolk tycker är ganska märkligt
- Nästan oavsett var man tittar – utbildning, forskning, administration – så har internationalisering språkliga effekter, i sin tur kopplade till andra effekter:
  - Undervisning – kan man lära sig och lära ut lika bra på ett andraspråk?
  - Publicering – med vilka språk når man vilka publikationer, och vilka är viktigast?
  - Administration – vilken information bör (och måste) finnas på vilka språk?

Internationalisering

- Jag har ägnat mig mest åt språk i publicering, forskningspraktik och undervisning – nu mer intresserad av administration och ledning; språklig inkludering och exkludering; internationalisering “på ytan” m.m.
- Internationell = engelska
- Historiskt har svenska använts blygsamt inom internationell vetenskaplig kommunikation – dagens läge är på så sätt en större prestigeförlust för fransoser, tyskar och andra
- Engelskans ställning som vetenskapsspråk är ganska oproblematiserad i många vetenskapsfält, men knivigare i andra. Ny bok om detta: “The Sociolinguistics of Academic Publishing” (Palgrave, 2017)

Ligger KTH i världen eller i Sverige?

- Vetenskapsvärlden verkar till stor del (men inte bara) på engelska – alla vetenskaper har goda skäl att vara del av den internationella diskussionen, och för många finns inget alternativ
- Det svenska samhället verkar till stor del (men inte bara) på svenska – alla vetenskaper har goda skäl att vara del också av den nationella diskussionen, och för många finns inget alternativ
- Idén om parallellspråkighet – användningen av flera språk – har vunnit gehör; vi ser begreppet i universitetens språkpolicydokument, och dagligdags i praxis. Flera språk är i spel överallt.
- Parallellspråkighet också i linje med universitetens ansvar

Lärosätenas ansvar

- **Språklagen 2009:**

- **6 §** Det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas.

- **12 §** Myndigheter har ett särskilt ansvar för att svensk terminologi inom deras olika fackområden finns tillgänglig, används och utvecklas.

- **Högskolelagen 1992, från 2009:**

- **2 §** I högskolornas uppgift ska ingå att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta.

Parallelspråkighet – inte färdigbakat

- Innebär parallell alltid två, eller finns det fler språk att ta i beaktning?
- Implicerar det nödvändigtvis jämvikt i så måtto att språken ska användas lika mycket för alla ändamål?
- Behöver det se likadant ut för alla vetenskapsområden och inom alla lärosäten?
- Frågetecken till trots – begreppet formas fortfarande. Kanske får det ny draghjälp av samverkansfokus?

Samverkan. Nya tider?

- Argumenten för svenskans sak har haft svårt att få gehör; kanske har frågan uppfattats som kulturkonservativ, på tvärs med internationaliseringsivern
- Kanske har heller inte snacket om svenskans språkdräkt, terminologi m.m. riktigt gått hem – det svårt att uttala sig säkert om framtida risker, svårt också att pedagogisera
- För forskning har engelska framstått som bästa valet för maximerad synlighet – dock särskilt så länge som fokus är inomvetenskapligt (impact som vetenskaplig kredd, m.m.)
- Men! Det forskningspolitiska race vi haft sedan 1990-talet har kanske nått vägs ände; åtminstone har det nyligen börjat gnissla en del både i den akademiska diskussionen och i forskningspolitiken
- Diskussion om tomhetens triumf och vetenskaplig fetischism
  - “Saving science (from itself)” (Sarewitz 2016), bl.a. genom att göra ”research accountable to the end-user rather than to [...] scientific peers” (p. 36).
  - “Web of Science eller Web of Society” (Ekström 2016) – mot en kunskapspolitik
- Nygammalt nyttotänkande i forskningspolitiken – ”Kunskap i samverkan” (prop. 2016/17:50)
- Proppen kopplar inte samverkan till språkfrågan – därtill är det ju under förhandling vad samverkan egentligen ska betyda, och med vilka parter vi ska interagera mer

Hur kan parallellspråkigheten användas för att stärka KTH:s internationalisering och göra KTH mer synligt?

- Det är svårt och jobbigt att vara opportunist. Universitetens sammansatta uppgifter, skilda avnämare m.m. kräver bruk av flera språk
- Kanske kan man se parallellspråkighet som ett slags botemedel mot alla slags sammanhang där ett språk blivit för dominant
- Det innebär ofrånkomligen olika saker för olika discipliner och lärosäten – för vissa discipliner (t.ex. nordiska språk där begreppet uppstod) innebär det att mer engelska borde användas. Parallellspråkighet ska inte vara ett vapen mot engelska utan mot enspråkighet och andra former av enfald
- Men engelska dominerar nu stort i skrift. För lärosätens synlighet på hemmaplan, “utåt”, behövs nog mer svenska – ibland samhällstillvänd svenska, ibland mer teknisk svenska
- “Inåt” balanseras behövlighet och regelverk. Det kan uppmärksamma oss på behovet av att stärka olika personalgruppers språkliga kompetenser, och nå ut med relevant information till fler

Tack

ljsalo@kth.se

<https://kth.academia.edu/LinusSalö>

Workshop om ett parallellspråkigt KTH för internationalisering och samverkan 24 november 2017 kl 12.30-14.30

Hur kan parallellspråkighet användas för att stärka KTH:s internationalisering och samverkan och för att göra KTH mer synligt?

Alla KTH-anställda är välkomna! En lätt lunch serveras.

**Anmälan görs på språkkommitténs gruppwebb
www.kth.se/social/group/sprakkommitten**

Reviderade benämningar på KTH

Svensk benämning	Engelsk benämning
doktorand	doctoral student
doktorandanställning	doctoral student employment
Skolchef	Head of School <i>(inte dekan/dean)</i>
Vice skolchef	Deputy Head of School
Skolkansli	School's Office
Utbildningskansli	School's Office of Student Affairs

Enligt rektorsbeslut 17 oktober 2017

Se vidare KTH:s svensk-engelska ordbok:

<https://www.kth.se/social/group/sprakkommitten/page/kths-svensk-engelska-ordbok/>